

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΚΑ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1044 ²	Προηγιασμένη θεία λειτουργία 17 Ἀπριλίου 2019 (2004)	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
--	--	--

Σύγκρισι τῆς προηγιασμένης μὲ τὶς ἄλλες λειτουργίες

Α'

Νὰ εὐχαριστήσουμε, ἀγαπητοί μου, τὸ Θεὸ πού μᾶς ἐλέησε νὰ γεννηθοῦμε μέσα στὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία, τὸ περιβόλι αὐτὸ πού εἶνε γεμᾶτο λουλούδια πνευματικά. Ἐνα τέτοιο λουλούδι, πού μόνο μέσα στὴ γλάστρα τῆς Ὁρθοδοξίας φυτρώνει, εἶνε ἡ **προηγιασμένη λειτουργία**. Γι' αὐτὴν θὰ μιλήσουμε.

***

Ἡ λειτουργία αὐτὴ **διαφέρει** ἀπὸ τὶς λειτουργίες τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, τοῦ μεγάλου Βασιλείου καὶ τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. **Σὲ τί διαφέρει;**

1. Τὴν πρώτη διαφορά τὴ λέει **τὸ ὄνομά της**: ὀνομάζεται **προ-ηγιασμένη**. Γιατί ὀνομάστηκε ἔτσι; Στὶς ἄλλες λειτουργίες, πού εἶπαμε, ἐπάνω στὴν ἁγία τράπεζα εἶνε τὰ τίμια δῶρα, ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος, καὶ τὴν ἱερὰ ἐκείνη στιγμή πού ὁ ἱερεὺς λέει «*Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν...*» ἔρχεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο καὶ κάνει τὸ ψωμὶ σῶμα καὶ τὸ κρασί αἷμα τοῦ Χριστοῦ μας. Εἶνε τὸ πιὸ μεγάλο θαῦμα. Στὴν προηγιασμένη ὅμως δὲν συμβαίνει αὐτό: **τὰ δῶρα ἔχουν ἁγιασθῆ πρωτύτερα**, σὲ ἄλλη λειτουργία πού ἔχει κάνει προηγουμένως ὁ ἱερεὺς. Φυλάσσονται στὸ ἅγιο ἄρτοφόριο καὶ ἐξάγονται τώρα: εἶνε ἤδη ἁγιασμένα, εἶνε σῶμα καὶ αἷμα Χριστοῦ.

Γιατί τὸ ἔκανε αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία; Γιὰ τὸν ἐξῆς λόγο. Ὁ 52ος (NB) κανόνας τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου λέει, ὅτι τὴ μεγάλη Τεσσαρακοστὴ ἀπαγορεύεται νὰ γίνεται λειτουργία Βασιλείου καὶ Χρυσοστόμου· ἐπιτρέπεται μόνο Σάββατο καὶ Κυριακὴ, καθὼς καὶ στὴν ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Γιατί; Διότι ἡ λειτουργία Βασιλείου καὶ Χρυσοστόμου ἔχει ἀναστάσιμο χαρακτήρα, πού δὲν συμβιβάζεται μὲ τὸ πένθος κλίμα τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς.

–Καὶ δὲν φτάνουν οἱ λειτουργίες τοῦ Σαββάτου καὶ τῆς Κυριακῆς; θὰ ρωτήσετε.

Οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ δὲν ἦταν σὰν κ' ἐμᾶς ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι. Ἐνωσαν τὴν ἀνάγκη νὰ

κοινωνοῦν ὄχι μόνο τὸ Σάββατο καὶ τὴν Κυριακὴ, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος· καὶ Τετάρτη πού εἶνε ἡ ἡμέρα τῆς προδοσίας, καὶ Παρασκευὴ, πού εἶνε ἡ ἡμέρα τῆς σταυρώσεως τοῦ Χριστοῦ. Κι ὅπως ἡ μάνα καὶ πρὶν μιλήσῃ τὸ παιδί της καταλαβαίνει τί θέλει, ἔτσι καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ γλυκειὰ μας μάνα, ἀκούει τὰ παιδιά της τί θέλουν. Καὶ ὅπως καμμιὰ μάνα δὲν ὑπάρχει πού τὸ παιδί της θὰ ζητήσῃ ψωμὶ καὶ θὰ τοῦ δώσῃ πέτρα (πρβλ. Ματθ. 7,9. Λουκ. 11,11), ἔτσι καὶ ἡ Ἐκκλησία μας: ἐφ' ὅσον τὰ παιδιά της ζητοῦσαν πνευματικὸ ψωμὶ, «*τὸν οὐράνιον ἄρτον*» (θ. Λειτ.), ἐκτὸς Σαββάτου καὶ Κυριακῆς πού γίνεται λειτουργία Χρυσοστόμου καὶ Βασιλείου, ὥρισε τὶς Τετάρτες καὶ Παρασκευὲς τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἢ ἂν συμπέση κι ἄλλη ἑορτὴ, νὰ τελεῖται ἡ προηγιασμένη, **γιὰ νὰ κοινωνοῦν συχνότερα οἱ Χριστιανοί**.

2. Διαφέρει ἡ προηγιασμένη καὶ **στὴν ἀκολουθία** της. Ἔχει μερικὰ κατανυκτικὰ λόγια.

α') Πρῶτα - πρῶτα ἔχει **περισσότερα ἀναγνώσματα**: ἔχει ψαλμοὺς καὶ ἄλλα ἐκλεκτὰ κομμάτια τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀπὸ τὴ Γένεσι καὶ τὶς Παροιμίες. Κοντὰ σ' αὐτὰ ὑπολογίστε καὶ τὰ ἀναγνώσματα ἀπὸ τοὺς μεγάλους προφήτες καὶ μάλιστα τὸν Ἡσαΐα, τὸ λεγόμενο «πέμπτο εὐαγγελιστὴ», πού ἀκοῦμε στὶς ὥρες. Συνιστῶ σὲ ὅλους ὅσοι ξέρετε γράμματα, τὶς ἡμέρες αὐτὲς νὰ διαβάσετε τὸν προφήτη Ἡσαΐα, ἔστω καὶ ἂν δὲν καταλαβαίνετε ὅλες τὶς προφητείες, πού εἶνε «βαθεῖα νερά»· ὠρισμένα σημεῖα οὔτε οἱ μεγαλύτεροι θεολόγοι μποροῦν νὰ τὰ καταλάβουν. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ κομμάτια, πού μπορεῖ καὶ ὁ ἀπλὸς Χριστιανὸς νὰ τὰ καταλάβῃ καὶ νὰ τὰ χαρῆ.

β') Διαφέρει ἀκόμη ἡ λειτουργία αὐτὴ στὸ κατανυκτικὸ σημεῖο πού ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τὴν ὠραία πύλη κρατᾶει λαμπάδα ἀναμμένη καὶ θυμιατό, καὶ μέσ' στὸ σκοτάδι τοῦ ναοῦ λέει «**Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι**». Τί νόημα ἔχουν τὰ

λόγια αυτά; Ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε τὸ φῶς. Αὐτὸς ἔκανε τὸ ὑλικὸ φῶς. Καὶ μπορεῖ σὲ μιὰ στιγμή, μὲ ὄση εὐκολία ὁ καντηλανάφτης φυσάει καὶ σβήνει ἓνα κερί, ἔτσι ὁ Χριστὸς μπορεῖ νὰ σβήσῃ τὸν ἥλιο. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὸ ὑλικὸ φῶς, ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ δημιουργὸς τοῦ φωτὸς καὶ ὑπὸ πνευματικὴ ἔννοια. Αὐτὸς εἶνε «τὸ φῶς τοῦ κόσμου» (Ἰω. 8,12). Μέσα στὸ πηχτὸ σκοτάδι τῆς φοβερῆς εἰδωλολατρίας, ποὺ οἱ ἄνθρωποι ἔφτασαν σὲ σημεῖο νὰ λατρεύουν καὶ τὰ πλεόν εὐτελεῖ ἀντικείμενα (ζῶα καὶ πέτρες) καὶ καίγανε τὰ παιδιὰ τους πάνω στοὺς βωμοὺς σὰν λιβάνι, καὶ ποὺ ἀκόμα καὶ στὴν Ἀθήνα ὅπου οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας κτίσανε τὸν Παρθενῶνα, παρ' ὅλη τὴ σοφία καὶ ἐπιστήμη, ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἦταν ἄγνωστος κ' ἔπρεπε νὰ ῥθῃ ὁ ἀπόστολος Παῦλος γιὰ νὰ κηρύξῃ τὸν «ἄγνωστο Θεό», μέσα στὴ φοβερὴ αὐτὴ νύχτα ποὺ κανένα ἀστέρι δὲν ἔφεγγε στὸν οὐρανό, ἦρθε τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ. «*Φῶς ἰλαρόν*», γλυκύ, ἀθάνατο, καὶ ἔλαμψε στὶς καρδιὰς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ πράγματι ἕως σήμερα ἓνα φῶς, ἓνας φάρος λάμπει ὁ Χριστὸς μας. Ἄς περνᾶνε οἱ αἰῶνες, ἄς αὐξάνεται ἡ γνώσι, ἄς χτίζονται σχολεῖα καὶ πανεπιστήμια· γύρω ἀπλώνονται σκοτάδια, σκοτάδια μέσ' στὰ κεφάλια τῶν μεγάλων, τῶν σοφῶν καὶ φιλοσόφων τοῦ κόσμου. Δὲν τὸ λέμε ἡμεῖς· τὸ φωνάζουν ὅλοι, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Φῶς μὲ τὴ διδασκαλία του, μὲ τὰ θαύματά του, μὲ τὴν ἀρετὴ του, μὲ τὰ σεπτὰ πάθη του, μὲ τὴν ἀνάστασί του. Ὁ Χριστὸς ὄχι μόνο ὁ ἴδιος εἶνε φῶς, ἀλλὰ ἔχει τὴ δύναμι καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ σκότους, τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς ἀσεβείας, νὰ τὰ κἀνῃ «*υἱοὺς φωτὸς καὶ υἱοὺς ἡμέρας*» (Α' Θεσ. 5,5). «*Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε*» (Ἐφ. 5,8). Γι' αὐτὸ ὁ ἱερεὺς λέει «*Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι*».

γ') Ἐνα ἄλλο τρίτο σημεῖο, στὸ ὁποῖο διαφέρει ἡ λειτουργία αὐτὴ, εἶνε ὅταν, μετὰ τὸ «*Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι*», ὁ ἱερεὺς ψάλλει «*Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου, ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἐσπερινή*» (Ψαλμ. 140,2). Τὰ λόγια αὐτά, ἀδελφοί μου, σημαίνουν, ὅτι στὸ ναὸ ἐρχόμαστε γιὰ νὰ προσευχηθοῦμε. Τί εἶνε ἡ Ἐκκλησία; Ξοδεύουν χρήματα καὶ κάνουν πυραύλους καὶ βάσεις ἐκτοξεύσεως, γιὰ νὰ στείλουν τοὺς πυραύλους στὸ διάστημα. Ὅσο ψηλὰ ὅμως καὶ νὰ φτάσουν οἱ πύραυλοί τους, δὲν φτάνουν τὸ Θεό. Ἀληθινὴ βάση πυραύλων γίνεται ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία ὅταν ψάλλει «*Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου...*». Ἔλα, ἄνθρωπε. Καὶ ὅπως οἱ πύραυλοι ἔχουν στὸ κάτω μέρος τὴν καύσιμη ὕλη ὡς δύναμι

προωθήσεως, ἔτσι κ' ἐσὺ ἔλα στὴν ἔκκλησία, ποὺ εἶνε μιὰ βάση πνευματικῶν πυραύλων. Βάλε κάτω ὡς βάσι τὴν ταπείνωσι. Κάνε τὴν ταπεινὴ καρδιά σου βάσι, καὶ ἐκτόξευσε στὸν οὐρανὸ τὴν προσευχή σου. Καὶ τότε ἡ προσευχή θὰ φύγῃ, θὰ περάσῃ τὰ ἄστρα καὶ τὸν ἥλιο, καὶ θὰ φτάσῃ ἐπάνω στὸν «τρίτο οὐρανό» (βλ. Β' Κορ. 12,2), στὸ θρόνο τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἄπιστοι δὲν πιστεύουν· ἡμεῖς ὅμως πιστεύουμε, ὅτι ἡ προσευχή φτάνει ἐκεῖ.

Ἄλλὰ ὑπάρχει ἓνας κίνδυνος· ὅπως μερικοὶ πύραυλοι καταστρέφονται καὶ πέφτουν, ἔτσι ὑπάρχουν καὶ προσευχὲς ποὺ δὲν φτάνουν στὸ Θεό. Καὶ δὲν φτάνουν, γιὰτὶ ὑπάρχει κάποιον ἐμπόδιο. Ποιό εἶνε τὸ ἐμπόδιο; Εἶνε τὰ ἀμαρτήματά μας, τὰ πάθη μας, οἱ κακίες μας. Πρὸ παντὸς αὐτὸ ποὺ καταστρέφει τὴν προσευχή καὶ δὲν τὴν ἀφήνει ὡς θυμίαμα εὐοσμὸ νὰ φτάσῃ στὰ οὐράνια, εἶνε ἡ **ὑπερηφάνεια**. Τὸ βλέπουμε αὐτὸ στὴν παραβολὴ τοῦ τελῶνου καὶ τοῦ φαρισαίου. Ὁ φαρισαῖος μπῆκε στὸ ναὸ, στάθηκε ὄρθιος σὰν κυπαρίσσι, καὶ ἄρχισε νὰ καυχέται γιὰ τὶς ἀρετὲς του. Προσευχήθηκε· ἡ προσευχή του ὅμως γύρισε πίσω, καὶ βαρεῖα σὰν τὸ μολύβι ἔπεσε κάτω. Ὁ τελῶνης στάθηκε σὲ μιὰ γωνιά, κρύφτηκε πίσω ἀπὸ μιὰ κολώνα, καὶ χτυποῦσε τὰ στήθη του. Τὰ μάτια του γέμισαν δάκρυα, ἡ καρδιά του ἔκαιγε ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὸ Θεό, καὶ ἔλεγε· «*Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ*» (Λουκ. 18,13). Καὶ αὐτὴ ἡ προσευχή του ἔγινε ἓνας πνευματικὸς πύραυλος ποὺ ἔφτασε πάνω στὰ οὐράνια. Ὁ Θεὸς ἄκουσε τὴν προσευχή τοῦ ταπεινοῦ τελῶνη, μὰ δὲν ἄκουσε τὴν προσευχή τοῦ ὑπερήφανου φαρισαίου.

Ἄς μᾶς βοηθήσῃ ὁ Θεός, ἀδελφοί μου, κάθε φορὰ ποὺ ἐρχόμαστε στὴν ἔκκλησία, νὰ λησμονοῦμε κάθε ἐγκόσμιο καὶ κάθε ματαιότητα. Ἀρκετὴ εἶνε ὅλη ἡ ἔβδομάδα νὰ σκεπτόμαστε τὰ ἐγκόσμια. Ἄς ἐρχώμαστε στὴν ἔκκλησία καὶ ἄς κάνουμε τὴν καρδιά μας βάση πνευματικὴ. Οἱ ἄλλοι ἄς στέλνουν πυραύλους· ἡμεῖς ἄς στέλνουμε προσευχὲς, νὰ φτάνουν ἐπάνω στὰ οὐράνια. Δὲν εἶνε μῦθος, δὲν εἶνε παραμῦθι, εἶνε μιὰ πραγματικότης ἡ ἀγία μας θρησκεία. Μόνο ὁποῖος πιστεύει, ὁποῖος ἀγαπᾷ τὸ Θεό, ὁποῖος ἔκανε τὴν προσευχή του πραγματικὰ ἓνα θυμιατήρι, αὐτὸς καταλαβαίνει τί σημαίνουν τὰ λόγια «*Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου, ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἐσπερινή*».

Θὰ σταματήσουμε ὅμως τώρα ἐδῶ. Καὶ ἂν θέλῃ ὁ Θεὸς θὰ συνεχίσουμε τὴν ἄλλη φορὰ.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος